

I museihamnen visas och seglas kulturbåtar från förr.

Levande museum för veteranbåtar

Bassholmen är ett namn som klingar vackert för alla kulturbåtsintresserade. Med infart från Gullmarsfjorden vid Lysekil och en bit in Nordströmmarna ligger detta levande veteranbåtsmuseum med båtar både inomhus och i vattnet. Text & foto: Jerker Norlander

INOMHUS FINNEN utställning av de båtar som förr var vanliga i Bohuslän och i museihamnen ligger den flytande delen av museet. Föreningen Allmogebåtar flyttade in i den gamla motorverkstaden 1976. Sedan dess har det varit full verksamhet för att förvalta kulturbåtsarvet.

Den första lördagen i månaden är det arbetshelg, då kommer medlemmar från hela Bohuslän för att göra dagsverken. Lördagarna i april och maj är de dagar som kräver de största insatserna från medlemmarna. Då ska ett 15-tal båtar avtäckas, bottenmålas och sättas i sjön.

Bassholmen saknas fast landförbindelse så till arbetsdagarna är det garnbåten Karin som får agera transportbåt ut till ön. När vi besöker Bassholmen står 43

personer på bryggan i Kärlinge-sund och väntar på transport med den tändkuledunkande Karin ut till Bassholmen och en ny arbetslördag. De blir glatt mottagna av Kjell Fjellson, 88, entusiast och eldsjäl och den som startade verksamheten på Bassholmen 1976.

– Är det inte fantastiskt, säger Kjell. 43 medlemmar som alla vill hjälpa till för att sjösätta båtarna och fixa till Bassholmendagen.

EFTER MORGONKAFFE OCH arbetsfördelning sprider sig snart en doft av tjära och bottenfärg från båtskjulen.

Bottenmålning och sjösättning är dagens uppgift. Inne i museet finns flera båtar utställda, men i ”det levande museet” finns många båtar som seglas och visas upp under sommaren. Det

finns till och med en segelkurs för den som vill lära sig segla en bohusjulle på gammalt vis.

På gammalt beprövat vikingavis rullas båtarna ut på stockar ur skjulen för att bottenmålas. Det är tunga skrov och det krävs insatser från flera för att baxa ut båtarna ur förråden. Målningen går snabbare och det är fullt spring ut och in i målarboden. Ingen vill att båtarna ska stå på land och spricka sönder.

Vid kranen är det spänd förväntan när båtarna åker i vattnet på löpande band. Hur mycket vatten kan de läcka efter ett år på land?

Några jullar är snustorra medan andra tar in så mycket vatten att det snart bara är relingen som sticker upp över vattenytan.

– Ingen fara. Snart har de svällt så att vi kan pumpa läns, säger Kjell Fjellson.

Någon båt som ser ut att hämta sig långsamt blir ”myrad”, det vill säga en upp-och-nervänd hink fylld med sågspån sänks ner under skrovet. Under skrovet vändes den för att spånen ska sugas in i sprickorna i skrovet. Det är en gammal metod som fungerar och snart ligger ytterligare en båt och flyter lätt i

Kjell Fjellson tittar på en julle som renoverats under vintern.

Anna Holme är fadder till en bohusjulle.

båthamnen. Några hopplösa fall finns inte på Bassholmen, bara god omvårdnad.

EFTER NÅGRA TIMMAR signalerar vällingklockan på taket att det är tid för lunch. Kjell Fjellson sätter sig ner och visar en arbetsbok som han antecknat i.

– Jag skriver upp vad vi gjort idag och så tar vi fram den nästa år och gör på samma sätt. Den här helgen är mest arbetskrävande men också roligast, skrattar han.

Två båtar per år får en riktig renovering under vintern och kan sedan rullas ut i vårsolen i skick som nästan nya. Med sju lager lack i olika förtunning har skroven fått riktigt möbelfinish.

Medlemmarna kan adoptera en båt och använda under sommaren. En adopterad båt brukar alltid få lite extra omvårdnad och seglas mer än de andra båtarna i det flytande museet.

– Alla våra båtar som syns på vattnen runtomkring gör god reklam för Bassholmen, menar Kjell Fjellson.

Framåt eftermiddagen hörs tändkuledunket från Karin och en arbetsdag är över.

TOTALT FINNS DET ett 50-tal gamla kulturbåtar på Bassholmen. Många visas upp inomhus och sätts aldrig i sjön. Båtmodeller och modeller av båtbyggerier och

varvsområden i omgivningarna förstärker informationen som spridits ut i de vindlande gamla lokalerna, som en gång startades som ett trankokeri.

Den dagen som Bolinder-Munktell lade ner motorverkstaden på Bassholmen, var det någon förständig person som stängde fabriken med en spik i fabriksdörren. Det gjorde att när man på 70-talet öppnade dörrarna igen stod fabriken kvar helt orörd.

Bassholmens dag, som i år infaller 12 juli, är en uppskattad kulturdag för alla båtintresserade. Då öppnas dörrarna till Föreningen Allmogebåtars båt-samling, båtbyggarna är i full verksamhet och repslagarna visar repslagarbanan.

Det är liv och rörelse på ön och i hamnen med båtar som seglas och ros, tändkulemotorer som dunkar och det är verksamhet på slipen. Den moderna gästhamnen fylls med gästande båtar och en och annan skuta kommer på besök.

Från Lysekil tar man sig enklast med veteranbåten Harry, en mer än hundra år gammal bogserbåt som renoverats och underhålls av föreningen L. Laurin i Lysekil.

Båtarna i det ”flytande museet” bemannas av medlemmar som erbjuder en tur ut i en bohusjulle eller segelsnäcka. Det brukar vara mycket populärt. ☘

Tunga båtskrov kräver mycket muskelkraft för att komma ut i vårsolen.

SVERIGES BREDASTE UTBUD AV
RESERVDELAR TILL BÅTMOTORER

Använd koden **BÅTLIV3** för fri frakt i kassan.
Koden gäller till och med 22/6.

MARINSHOPEN.SE